

3. STROKOVNO SREČANJE SLOVENSКИH ZDRAVNIKOV IZ SVETA IN DOMOVINE

Radenci, 10. - 12. oktober 2002

VSEBINSKO POROČILO

Svetovni slovenski kongres (SSK) je v sodelovanju z Zdravniško zbornico Slovenije in Slovenskim zdravniškim društvom ter ob pomoči Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu, Ministrstva za zdravje in Ministrstva za šolstvo, znanost in šport letos pripravil že tretje srečanje slovenskih zdravnikov iz sveta in domovine, ki je od 10. do 12. oktobra potekalo v Radencih. Organizacijo srečanja so dejavno podprli tudi Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Vzajemna zdravstvena zavarovalnica, Krka, d.d., Lek, d.d., Splošna bolnišnica Maribor, Zavarovalnica Triglav, d.d., Območna enota Murska Sobota, Zdravilišče Radenci in občina Beltinci.

Srečanje se je začelo s pozdravnimi nagovori gostov. Pozdravno pismo predsednika SSK, dr. Borisa Pleskoviča, ki se srečanja žal ni mogel udeležiti, je prebrala dr. Marija Bernik in v njegovem ter v svojem imenu zaželela udeležencem uspešno delo. Zbrane so nagovorili še spec. akad. st. Andrej Bručan, predsednik iniciativnega odbora srečanj, prof. dr. Boštjan Žekš, predsednik SAZU, Dorjan Marušič, dr. med., državni sekretar Ministrstva za zdravje, dr. Iztok Simoniti, predsednik Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu, asist. mag. Marko Bitenc, predsednik Zdravniške zbornice Slovenije in predstavnik Slovenskega zdravniškega društva prof. dr. David B. Vodusek.

Sledila je osnovna tema letošnjega srečanja: Izobraževanje v medicini – nova obzorja. Koordinatorja sklopa sta bila doc. dr. Zmago Turk in akad. prof. dr. Matija Horvat. Prof. dr. Cyril Grum z Univerze Michigan, ZDA je podal izčrpno predavanje o novih perspektivah v poučevanju študentov medicine. Študij temelji na kliničnem usposabljanju bodočih zdravnikov s posebnim poudarkom na neposrednih stikih s pacienti, njihovi individualni obravnavi; ob tem je izjemno pomemben vzgled mentorja. Odločitev organizatorjev za programsko vsebino o izobraževanju je spodbudila tudi snovalce predloga programa medicinskega študija Univerze v Mariboru – Medicinske fakultete, da ga predstavijo na srečanju. O novi fakulteti je tako spregovoril odgovorni nosilec prof. dr. Ivan Krajnc. Študij naj bi se zgledoval po sodobnih medicinskih fakultetah na Finskem. Načrtovalci programa dajejo poudarek družinski medicini, zgodnjem srečanju študentov s pacienti, individualnemu delu, delu v manjših skupinah in vključitvi pomoč študentov višjih letnikov. Udeleženci srečanja so v diskusiji izrazili prepričanje, da je druga medicinska fakulteta v Sloveniji potrebna. Najpomembnejši razlog je pomanjkanje zdravnikov. (V Sloveniji na 1000 prebivalcev pride povprečno 1, 9 zdravnika, kar je dva do trikrat manj kot v Nemčiji in v skandinavskih deželah.) Ustanovitev Medicinske fakultete v Mariboru bo dvignila nivo medicinskega znanja in zdravstvenih uslug v vseh bolnišnicah severovzhodne Slovenije. Nova medicinska fakulteta pomeni tudi možnost konkurence na področju fakultetnega izobraževanja zdravnikov v Sloveniji.

Visoka umrljivost ljudi zaradi bolezni srca in ožilja in uspehi slovenskih kardiologov doma in v svetu sta bila vodilo za uvrstitev okrogle mize s to tematiko v program srečanja. Koordinirala sta jo prof. dr. Peter Rakovec in prof. dr. Bojan Čerček. Dr. Čerček z UCLA, School of medicine, ZDA, je podal raziskave na področju delovanja lipoproteinskega holesterola HDL kot del v procesu ateroskleroze. Približno 70 odstotkov umrljivosti

pacientov s koronarno arterijsko boleznijo lahko razložimo kot posledico delovanja tradicionalnih rizičnih dejavnikov: fizična neaktivnost, kajenje in uživanje alkohola.

Srčni kirurg dr. Igor Gregorič z enega največjih svetovnih centrov za kardiologijo, Texas Heart Institution, Houston, je predstavil vrsto mehanskih podpornih tehnologij (premostitivenih črpalk, različne vgradljive materiale) pri iskanju rešitev za mnoge srčne bolnike. Dr. Gregorič, vodja oddelka za transplantacije je sodeloval tako pri vseh stopnjah razvoja umetnega srca kot tudi pri njegovih vsaditvah v človekovo telo.

Prof. dr. Marko Noč, direktor Kliničnega oddelka za intenzivno interno medicino, Klinični center je predstavil uspehe uvajanja metode primarne angioplastike v zdravljenje akutnega infarkta miokarda. O operacijah na delujočem srcu je spregovoril prof. dr. Borut Geršak z Oddelka za kardiovaskularno kirurgijo. Doc. dr. Tone Gabrijelčič, predstojnik Kliničnega oddelka za kirurgijo srca in ožilja je prikazal podatke o presaditvi srca v Sloveniji z zaključkom, da naša kardiološka stroka uspešno zdravi končne odpovedi srca.

Sistem zdravstvenega varstva postaja se bolj zapleten, prepleten z mnogimi dejavniki sodobne družbe. Teme s področja organiziranosti zdravstva zato ostajajo pomemben del srečanj slovenskih zdravnikov. Na tokratnem je asis. Mag. Marko Bitenc, predsednik Zdravniške zbornice Slovenije je spregovoril o njeni vlogi v pretoku delovne sile v EU. Podrobneje je predstavil postopke in potrebne izpolnjene pogoje pri pridobivanju dovoljenja za opravljanje zdravniške službe v Sloveniji.

Dr. Jure Bajuk, predsednik Zavoda za zdravstveno oskrbo na Universidad National de Cuyo je predstavil rezultate letošnje ankete o pripravljenosti slovenskih zdravnikov v Argentini za vrnitev v Slovenijo. Vprašalnik je bil naslovljen na 42 naslovov tamkajšnjih slovenskih zdravstvenih strokovnjakov. Anketa je poleg osnovnih osebnih podatkov, podatkov o študiju in zdravniški specializaciji zbrala odgovore o precejšnjem zanimanju rojakov za vrnitev in naselitev v Sloveniji, njihova končna preselitev pa je precej odvisna od naklonjene pomoči slovenskih zdravstvenih institucij in slovenske države na sploh.

Dorjan Marušič, dr. med., z Ministrstva za zdravje je predstavil organizacijo zdravstva v Sloveniji. Večji poudarek je namenil predočitvi nacionalnega programa zdravstvenega varstva. Izpostavil je naslednje vsebine: razvoj preventivne medicine, in njeno vključitev v področje šolstva in izobraževanja, vlogo vodilnih poslovnih delavcev v zdravstvu ter sistem financiranja zdravstvenega varstva.

Slovenija postaja del EU in se s tem vključuje tudi v evropski zdravstveni sistem. O premikih bolnikov in zdravstvenih strokovnjakov znotraj tega sistema je spregovoril Boris Kramberger z Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Vsled relativno kakovostnih zdravstvenih storitev je zaključil, da Slovenija ne pričakuje opaznejših premikov slovenskih bolnikov v druge dežele. Za sprejem bolnikov iz tujine v Sloveniji ni pravnih ovir, a je zaradi omejenih zdravstvenih zmogljivosti njihov pritok minimalen, pač pa izjemen obisk koristnikov zdravstvenih uslug iz tujine beležijo naša zdravilišča.

Dr. Ervin B. Podgoršak z Univerze Mc Gill, Montreal, je primerjal kanadski sistem zdravstva z ameriškim. Zdravstveni standardi so si podobni, le da je kanadski sistem relativno cenejši, učinkovitejši in tudi bolj socialno naravnan.

Razvoj znanosti na področju medicine povečuje stroške zdravstvenih storitev saj slednje postajajo vse zahtevnejše in vsem nedosegljive. Zato je potrebno vzpostaviti prednostna merila. O njih je spregovoril doc. dr. Božidar Voljč, direktor Zavoda RS za transfuzijsko medicino. Podrobneje je orisal švedski primer, ki »izhaja iz potrebe posameznika in upošteva tudi etične vrednote evropske kulture«.

Marija Avguštin, dr. med. iz Patagonije je izčrpno opisala delovanje okulistov v nenavadnih demografskih in geografskih razmerah v Argentini. V kraje, kjer ni stalne okulistične

ambulante, Ministrstvo za zdravje organizira nekajdnevni obisk specialista z osnovno opremo. V primeru zahtevnejših posegov prepeljejo bolnika v prvi večji kraj, kjer mu lahko nudijo potrebno oskrbo. Stroške prevoza pacientov in obiskov okulistov krijejo Ministrstvo za zdravje in zdravstveni zavodi.

Tematski sklop o organiziranosti zdravstva je zaključila višja medicinska sestra in pedagoginja Emma Teresa Urbančič iz Argenitne. V svojem predavanju Vzemimo srce v svoje roke je opozorila na vse večjo vlogo medicinske sestre pri zagotovitvi kvalitetne zdravstvene nege bolnika. Le ta od izvajalca zahteva ne le strokovno izobraženost in usposobljenost ampak tudi osebno sposobnost celovite bio-psio-socialne obravnave varovancev.

Organizatorji srečanj slovenskih zdravnikov iz sveta in domovine posvečamo posebno pozornost predstavitvi njihovega raziskovalnega dela. Prof. dr. Mirko Jung iz Švice je predstavil proučevanja v Evropi (zlasti v Veliki Britaniji in Švici, drugi najbolj okuženi državi na svetu) vse bolj perečo bolezen BSE, t. i. bolezen norih krav. Znan je vzrok epidemije: krmljenje govedi s kostno-mesno moko. Veliko je še nejasnega in neraziskanega. Težko je predvidevati število obolelih, saj inkubacijska doma lahko presega obdobje človeškega življenja.

Ateroskleroza je povzročitelj največ smrti odraslih oseb v razvitem svetu. O raziskavah na tem področju so govorile kar tri predstavitve. Asist. dr. Matejka Logan in prof. dr. Marjeta Zorc z Instituta Medicinske fakultete za histologijo in embriologijo sta pripravili prispevek o vlogi bakterije Chlamydia pneumoniae v aterosklerozi. Mag. Barbara Gužič Salobir in prof. Dr. Pavel Poredoš, predsednik Slovenskega zdravniškega društva, s Kliničnega oddelka za žilne bolezni sta predstavila proučevanja različnih vidikov okrnjenega delovanja endotelija, ki s epojavlja kor glavni povzročitelj nastanka in razvoja omenjene bolezni. Prispevek prof. dr. Mojce Stegnar z istega oddelka Kliničnega centra je govoril o aterosklerozi v povezavi s trombozo in fibrinolizo.

Prof. dr. Mateja de Leonni Stanonik z Univerze Tennessee, ZDA je govorila o sodobni diagnostiki pri zgodnjem odkrivanju Alzheimerjeve demence vključujoč zadnja odkritja pri razvoju posebne metode slikanja možganov.

Peter Bonutti z Univerze Southern Illions, ZDA je plastično prikazal minimalen invaziven poseg pri popolni kolenski artroplastiki, ki omogoča bolniku že v nekaj dneh po operaciji gibanje kolenskega sklepa, brez pooperativnih zapletov in hudih bolečin.

Neonatologinja dr. Andreja Praprotnik iz Argenitne (Instituto Maternidad Santa Rosa, B.A) je predstavila možne rešitve težav pri dihanju s pomočjo ventilacije visoke frekvence (HFV). Viktor Leber, dr. stom., prav tako iz Argentine je predložil izsledke dela v zasebni implantologiji t.j. pri kostnih vložkih pri ustni rehabilitaciji. Rupert Vrecl, dr. med. z Landeskrankenhaus Judenburg v Avstriji je predstavil zdravljenje metastaziranega gastrointestinalnega stomalnega tumorja z imatinibom. To zdravilo predstavlja pomemben napredek pri zdravljenju omenjene bolezni.

Po predstavitvi raziskav smo navzoče povabili na odprtje razstave slik zdravnikov slikarjev.

Program zadnjega dne srečanje je uvedel prof. dr. Mirko Toš z Gentofte University Hospital Kopenhagen na Danskem. Predaval je o razvoju diagnoze in zdravljenja benignih tumorjev-akustičnih neurinomov. Operacije so zelo zahtevne, saj je tumor v glavi težko dostopen in obdan z življenjsko pomembnimi živci. Pred štiridesetimi leti je bila umrljivost bolnikov ob in po operaciji 40% z novimi postopki je ta upadla na 1%.

Predavanju dr. Toša je sledila krajša diskusija in zaključek strokovnega dela srečanja, ki ga je družabno zaokrožil izlet udeležencev po Pomurju.

Organizatorji, ki smo z veseljem in veliko vnemo pripravljali tudi tokratno srečanje slovenskih zdravnikov iz sveta in domovine smo navdušeni nad pozitivnimi odgovori na vabila našim medicinskim strokovnjakom po svetu. Udeleženci srečanj prisega na kvaliteto predavanj, še zlasti pa na predstavitev njihovega raziskovalnega dela. Sprejeli so predlog, da se snidejo ponovno čez dve leti v Portorožu.

Srečanja so namenjena strokovni izmenjavi a ostaja njihovo osnovno poslanstvo: druženje in spoznavanje slovenskih zdravstvenih strokovnjakov s sveta in domovine. Saj kot je zapisal v svojem pozdravnem pismu dr. Boris Pleskovič, predsednik SSK: »Poleg dobre strokovne izobrazbe je za napredek znanosti izredno pomembna izmenjava idej in izkušenj, medsebojno strokovno sodelovanje in obisk ter izmenjava strokovnjakov specializiranih institucij«.